

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. toukokuuta 2022
(OR. en)

8792/22

VISA 79
MIGR 136
COEST 378

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	5. toukokuuta 2022
Vastaanottaja:	Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	C(2022) 3084 final
Asia:	KOMMISSION TIEDONANTO Euroopan unionin ja Venäjän federaation kansalaisille myönnettävien viisumien myöntämisen helpottamista koskevan Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä 25 päivänä helmikuuta 2022 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2022/333 soveltamista koskevista ohjeista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja C(2022) 3084 final.

Liite: C(2022) 3084 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.5.2022
C(2022) 3084 final

KOMISSION TIEDONANTO

Euroopan unionin ja Venäjän federaation kansalaisille myönnettävien viisumien myöntämisen helpottamista koskevan Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä 25 päivänä helmikuuta 2022 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2022/333 soveltamista koskevista ohjeista

KOMISSION TIEDONANTO

Euroopan unionin ja Venäjän federaation kansalaisille myönnettävien viisumien myöntämisen helpottamista koskevan Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välisen sopimuksen soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä 25 päivänä helmikuuta 2022 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2022/333 soveltamista koskevista ohjeista

I. Johdanto

1. Neuvosto antoi 25. helmikuuta 2022 neuvoston päätöksen (EU) 2022/333 ('neuvoston päätös'), Euroopan unionin ja Venäjän federaation kansalaisille myönnettävien viisumien myöntämisen helpottamista koskevan Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välisen sopimuksen ('sopimus') soveltamisen osittaisesta keskeyttämisestä¹. Neuvoston päätös tuli voimaan sen antamispäivänä.
2. On olennaisen tärkeää panna neuvoston päätös yhdenmukaisesti täytäntöön kaikissa jäsenvaltioissa² sekä selventää viisumien myöntämistä Venäjän federaatiossa koskevia menettelyjä ja edellytyksiä, jotta voidaan varmistaa Venäjän federaation kansalaisia koskevan viisumimenettelyn johdonmukaisuus, selkeys ja läpinäkyvyys kaikissa konsuliedustustoissa.

II. Neuvoston päätöksen täytäntöönpanoa koskevat ohjeet

3. Neuvoston päätöksellä keskeytetään sopimuksen³ tiettyjen määräysten soveltaminen Venäjän federaation virallisten valtuuskuntien jäseninä oleviin Venäjän federaation kansalaisiin, Venäjän federaation kansallisten ja alueellisten hallitusten ja parlamenttien jäseniin, Venäjän federaation perustuslakituoimioistuimen ja Venäjän federaation korkeimman oikeuden jäseniin, Venäjän federaation kansalaisiin, joilla on Venäjän federaation myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi, sekä liikemiehiin ja liikeyritysten edustajiin.
4. Sopimuksen seuraavien määräysten soveltaminen on keskeytetty 28. helmikuuta 2022 alkaen: 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta ('Matkan tarkoitusta koskevat todistusasiakirjat'), 5 artiklan 1 kohdan a alakohta, 5 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta ja 5 artiklan 3 kohta ('Toistuvaisviisumien myöntäminen'), 6 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 3 kohdan b ja c alakohta ('Viisumihakemusten käsittelymaksu'), 7 artikla ('Viisumihakemusten käsittelyajat') ja 11 artiklan 1 kohta ('Diplomaattipassit').
5. Sopimuksen määräysten mukaisesti muihin viisumihakijaryhmiin sovelletaan edelleen viisumihelpotuksia. Näin ollen neuvoston päätös ei vaikuta niihin Venäjän federaation tavallisiin kansalaisiin, jotka eivät ole Venäjän federaation virallisten valtuuskuntien jäseniä tai Venäjän federaation kansallisten tai alueellisten hallitusten tai parlamenttien jäseniä tai Venäjän federaation perustuslakituoimioistuimen tai Venäjän federaation korkeimman oikeuden jäseniä, eikä Venäjän federaation kansalaisiin, joilla on Venäjän federaation myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi, tai

¹ EUVL L 54, 25.2.2022, s. 1–3.

² Koska viisumihelpotussopimusta ja sen soveltamisen osittaista keskeyttämistä sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioihin Irlantia lukuun ottamatta, niiden jäsenvaltioiden, jotka eivät vielä sovelta Schengenin säännöstöä kaikilta osin (Bulgaria, Kroatia, Kypros, Romania), olisi sovellettava näitä ohjeita vastaavasti käsitellessään Venäjän kansalaisten lyhytaikaista viisumia koskevia hakemuksia kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

³ Euroopan yhteisön ja Venäjän federaation välinen sopimus Euroopan unionin ja Venäjän federaation kansalaisille myönnettävien viisumien myöntämisen helpottamisesta (EUVL L 129, 17.5.2007).

liikemiehiin ja liikeyritysten edustajiin⁴.

a) Matkan tarkoitusta koskevat todistusasiakirjat

6. Neuvoston päätöksellä keskeytetään niiden todistusasiakirjojen soveltaminen, jotka sopimuksen 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa lueteltujen Venäjän federaation kansalaisten ryhmien on toimitettava matkan tarkoituksesta. Näihin viisuminhakijoihin olisi sovellettava komission täytäntöönpanopäätöstä C(2016) 3347⁵ ja erityisesti I kohtaa ”Yleiset vaatimukset” ja II kohdan ”Liiketai työmatka” a, c ja d alakohtaa (asiakirjat, jotka virallisten valtuuskuntien jäsenten, liikematkalla olevien työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien on toimitettava)⁶.

b) Toistuvaisviisumien myöntäminen

7. Neuvoston päätöksellä keskeytetään sopimuksen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan, 5 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan ja 5 artiklan 3 kohdan soveltaminen toistuvaisviisumien myöntämiseen.
8. Toistuvaisviisumit olisi myönnettävä edellä mainituissa artikloissa luetelluille viisuminhakijoiden ryhmille viisumisäännöstön⁷ 24 artiklassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. On syytä kiinnittää huomiota 24 artiklan 2 a kohtaan, jossa täsmennetään, että myönnettävän viisumin voimassaoloaika voi olla lyhyempi yksittäisissä tapauksissa, joissa on perusteltua aihetta epäillä maahantulon edellytysten täyttymistä koko voimassaolon ajan. Toistuvaisviisumien voimassaoloajan yksilöllinen arviointi ei ollut sopimuksen nojalla mahdollista. Paikallisen Schengen-yhteistyön puitteissa olisi vaihdettava tietoja, jotta voidaan varmistaa toistuvaisviisumien myöntämistä koskevien sääntöjen yhdenmukainen soveltaminen niihin hakijaryhmiin, joita sopimuksen soveltamisen osittainen keskeyttäminen koskee.

c) Viisumihakemusten käsittelymaksu

9. Neuvoston päätöksellä keskeytetään viisumimaksusta vapauttamisen soveltaminen sopimuksen 6 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuihin Venäjän federaation kansalaisten ryhmiin (Venäjän federaation virallisten valtuuskuntien jäsenet, Venäjän federaation kansallisten ja alueellisten hallitusten ja parlamenttien jäsenet, Venäjän federaation perustuslakituomioistuimen ja Venäjän federaation korkeimman oikeuden jäsenet).
10. Neuvoston päätöksellä keskeytetään myös sopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa mainitun 35 euron viisumimaksun soveltaminen niiden Venäjän federaation kansalaisten ryhmien osalta, joita tarkoitetaan sopimuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, 6 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa sekä 11 artiklan 1 kohdassa (Venäjän federaation virallisten valtuuskuntien jäsenet, Venäjän federaation kansallisten ja alueellisten hallitusten ja parlamenttien jäsenet, Venäjän federaation perustuslakituomioistuimen ja Venäjän federaation korkeimman oikeuden jäsenet, Venäjän federaation kansalaiset, joilla on Venäjän federaation myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi, sekä liikemiehet ja liikeyritysten edustajat).

⁴ Esimerkiksi kuljetustyöntekijöinä (myös merenkulkijoina) tai lyhytaikaisina kausityöntekijöinä matkustavat Venäjän kansalaiset, joihin ei sovelleta sopimuksen niitä artikloja, joiden soveltaminen on keskeytetty, hyötyvät edelleen sopimuksessa määrätyistä helpotuksista.

⁵ Komission täytäntöönpanopäätös, annettu 6.6.2016, niiden liiteasiakirjojen luettelosta, jotka viisuminhakijoiden on esitettävä Iranissa, Irakissa ja Venäjän federaatiossa, C(2016) 3347 final.

⁶ Liitteet komission täytäntöönpanopäätökseen, annettu 6.6.2016, niiden liiteasiakirjojen luettelosta, jotka viisuminhakijoiden on esitettävä Iranissa, Irakissa ja Venäjän federaatiossa, C(2016) 3374 final.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta (EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1).

11. Jäsenvaltioiden olisi perittävä näiltä viisuminhakijoiden ryhmien jäseniltä 80 euron viisumimaksu viisumisäännösten 16 artiklan mukaisesti.

d) Viisumihakemusten käsittelyajat

12. Neuvoston päätöksellä keskeytetään sopimuksen 7 artiklan soveltaminen kyseisen sopimuksen 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa, 6 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa ja 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin viisuminhakijoiden ryhmiin kuuluviin Venäjän federaation kansalaisiin.
13. Näihin ryhmiin kuuluvien viisuminhakijoiden osalta päätös hakemuksesta olisi tehtävä viisumisäännösten 23 artiklan mukaisesti eli yleensä 15 päivän kuluessa. Näin konsulaateilla on enemmän aikaa arvioida hakemuksia kuin sopimuksessa vahvistettu 10 päivän käsittelyaika.

e) Diplomaattipassit

14. Neuvoston päätöksellä keskeytetään viisumivapauden soveltaminen sopimuksen 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin Venäjän federaation kansalaisiin, joilla on Venäjän federaation myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi.
15. Venäjän federaation kansalaisten, joilla on Venäjän federaation myöntämä voimassa oleva diplomaattipassi, olisi haettava viisumia viisumisäännöstyönsä vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Biometriset tunnisteet olisi kerättävä viisumisäännösten 13 artiklan mukaisesti, ja kaikki liiteasiakirjat olisi toimitettava. Viisumista olisi perittävä 80 euron maksu.

III. Voimaan jäävät viisumihelpotukset ja muut sovellettavat säännökset

16. Neuvoston päätöksellä ei keskeytetä niiden sopimuksen määräysten soveltamista, joissa määrätään viisumihelpotuksista tiettyjen viisumia hakevien Venäjän federaation kansalaisten ryhmien osalta, joita ovat autonkuljettajat, jotka hoitavat kansainvälistä rahti- ja matkustajaliikennettä, kansainvälisten junien juna-, kylmäkuljetus- ja veturihenkilöstön jäsenet, henkilöt, jotka osallistuvat johonkin toimintaan tieteen, kulttuurin tai taiteen alalla, koululaiset, opiskelijat, jatko-opiskelijat ja heidän saattajinaan toimivat opettajat, toimittajat, kansainvälisten urheilutapahtumien osanottajat ja henkilöt, jotka toimivat heidän saattajinaan työnsä vuoksi, ystävyyskaupunkien järjestämien virallisten vaihto-ohjelmien osanottajat, lähisukulaiset, vammaiset ja heidän saattajansa.
17. Sopimuksen 6 artiklan 3 kohdan f alakohdassa, jonka soveltamista ei keskeytetä, määrätään, että viisumihakemuksen käsittelymaksusta vapautetaan henkilöt, jotka ovat asiakirjoin osoittaneet matkustavansa humanitaarisista syistä esimerkiksi siksi, että he tarvitsevat kiireellistä lääkärinhoitoa, sekä tällaisen henkilön saattaja, tai henkilöt, jotka osallistuvat lähisukulaisen hautajaisiin tai vierailevat sairaana olevan lähisukulaisen luona. Muissa tapauksissa, jotka eivät kuulu sopimuksen 6 artiklan 3 kohdan f alakohdan soveltamisalaan, viisumimaksuja voidaan viisumisäännösten 16 artiklan 6 kohdan mukaan alentaa tai ne voidaan jättää perimättä, kun tämä palvelee kulttuuriin tai urheiluun liittyvää etua, ulko- tai kehitysyhteistyöpoliittista etua tai jotakin muuta merkittävää yleistä etua taikka kansainvälisten velvoitteiden vuoksi.⁸

⁸ Viisumisäännösten 19 artiklan 4 kohdan mukaan viisumihakemus, joka ei täytä viisumisäännösten 19 artiklan 1 kohdassa asetettuja vaatimuksia, voidaan ottaa tutkittavaksi humanitaarisista syistä tai kansallisen edun tai kansainvälisten velvoitteiden vuoksi.

18. Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella annetussa direktiivissä 2004/38/EY⁹ vahvistettuja sääntöjä sovelletaan edelleen.¹⁰

IV. Viisumien myöntäminen venäläisille hakijoille – yleiset ohjeet

a) Toimivaltainen jäsenvaltio ja konsulaatin alueellinen toimivalta viisumihakemusten käsittelyssä

19. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava erityisen huolellisesti, että viisumisäännösten 5 ja 6 artiklan toimivaltasääntöjä sovelletaan asianmukaisesti kunkin viisumihakemuksen kohdalla. Asiaa koskevia ohjeita on viisumikäsikirjan I¹¹ osan II luvussa 1. Jos hakemuksen vastaanottanut jäsenvaltio ei ole toimivaltainen käsittelemään hakemusta, hakemus kokonaisuudessaan ja kaikki liiteasiakirjat sekä viisumimaksu olisi palautettava. Hakija olisi ohjattava toimivaltaisen jäsenvaltion konsulaattiin, jotta vältetään mahdollisimman edullisen viisumikohtelun etsiminen eri konsulaateista.
20. Viisumisäännösten 6 artiklan mukaan hakemus olisi käsiteltävä ainoastaan sen toimivaltaisen jäsenvaltion konsulaatissa, jonka toimialueella hakija laillisesti oleskelee. Sen vuoksi jäsenvaltioiden ei pitäisi rutiininomaisesti hyväksyä lyhytaikaista viisumia tai kauttakulkuviisumia koskevia hakemuksia Venäjän federaation kansalaisilta, jotka oleskelevat kolmannessa maassa, kuten Serbiassa, Turkissa tai Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa. Tällaiset hakijat olisi ohjattava asuinpaikkansa osalta toimivaltaiseen konsulaattiin, joka on yleensä Venäjän federaatiossa. Poikkeuksia voidaan tehdä viisumisäännösten 6 artiklan 2 kohdan ja viisumikäsikirjan I osan II kohdan 1.8 ohjeiden perusteella erityisesti vaikeissa tilanteissa ja humanitaarisista syistä.

b) Venäjän federaation kansalaisten jättämien tai Venäjällä jätettyjen viisumihakemusten arviointi

21. Vallitsevan turvallisuustilanteen vuoksi on tärkeää, että konsulaatit tarkistavat perusteellisesti, voidaanko hakijoiden katsoa muodostavan uhan jonkin jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle tai kansainvälisille suhteille, jolloin viisumi olisi evättävä. Schengenin tietojärjestelmästä (SIS) olisi tarkistettava, onko hakija määrätty maahantulokieltoon. Kun otetaan huomioon tämänhetkinen herkkä turvallisuustilanne, konsulaatteja kehoitetaan mahdollisuuksien mukaan ja epäselvissä tapauksissa olemaan valppaina ja esimerkiksi tekemään hakuja kansallisiin ja Interpolin tietokantoihin sekä SIS-järjestelmään kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Lisäksi konsulaattien olisi pidettävä mielessä, että useat jäsenvaltiot edellyttävät viisumisäännösten 22 artiklan mukaisesti keskusviranomaistensa kuulemista, kun käsitellään Venäjän federaation kansalaisten jättämiä hakemuksia.
22. Venäjän tämänhetkisen taloudellisen ja poliittisen tilanteen vuoksi jäsenvaltioiden olisi viisumisäännösten 21 artiklan ja viisumikäsikirjan I osan II luvussa 6 annettujen ohjeiden

⁹ Direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

¹⁰ Erityisesti viisumin epääminen vapaan liikkuvuuden piiriin kuuluvalla henkilöllä on katsottava vapaan liikkuvuuden rajoittamiseksi. Epäämisen yhteydessä on sen vuoksi noudatettava direktiivin 2004/38/EY VI luvun vaatimuksia ja erityisesti kyseisessä luvussa säädettyjä menettelyä koskevia takeita.

¹¹ Komission päätöksen K(2010) 1620 lopullinen muuttamisesta siltä osin kuin on kyse viisumihakemusten käsittelyä ja myönnettyjen viisumien muuttamista varten laaditun käsikirjan (viisumikäsikirja I) korvaamisesta 28 päivänä tammikuuta 2020 annetun komission täytäntöönpanopäätökseen C(2020) 395 liite.

mukaisesti kiinnitettävä erityistä huomiota sen arvioimiseen, aiheutuuko hakijasta vaara jäsenvaltioiden turvallisuudelle, ja määritettävä, täyttyvätkö maahantuloedellytykset. Olisi tarkasteltava erityisesti seuraavia seikkoja:

- i. **Matkasairausvakuutus:** konsulaatti vastaa sen määrittämisestä, onko hakijan esittämä vakuutus viisumisäännösten 15 artiklan mukaisesti riittävä. Huomiota pyydetään kiinnittämään 15 artiklan 5 kohdan säännöksiin, joiden mukaan konsulaattien on varmistettava, ovatko vakuutusyhtiön vastaiset vaateet perittävissä jossain jäsenvaltiossa. Venäläisten vakuutuksenantajien myöntämiä vakuutuksia voidaan pitää riittämättöminä tällä hetkellä voimassa olevien EU:n rajoittavien toimenpiteiden vuoksi. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltiot voivat edellyttää hakijoilta Venäjän federaation ulkopuolisen vakuutuksenantajan myöntämän matkasairausvakuutuksen esittämistä.
- ii. **Sen varmistaminen, täyttääkö hakija maahantulon edellytykset ja voidaanko hänen odottaa täyttävän ne viisumin koko suunnitellun voimassaoloajan ajan:** taloudellinen epävakaus, rajoittavat toimenpiteet ja Venäjän poliittinen kehitys saattavat lisätä sen todennäköisyyttä, että hakijat eivät enää ajan mittaan täytä maahantulon edellytyksiä. Tällaisissa tapauksissa olisi harkittava lyhyemmän aikaa voimassa olevien viisumien ja/tai kertaviisumien myöntämistä toistuvaviisumin sijasta. On syytä kiinnittää huomiota viisumisäännösten 24 artiklan 2 a kohtaan, jonka mukaan myönnettävän viisumin voimassaoloaika voi olla lyhyempi tapauksissa, joissa on perusteltua aihetta epäillä maahantulon edellytysten täyttymistä koko voimassaolon ajan. Sopimuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, 2 kohdan c–h alakohtaa ja 3 kohtaa sovelletaan edelleen.
- iii. **Sen arvioiminen viisumisäännösten 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti, aikooko hakija poistua jäsenvaltioiden alueelta ennen haettavan viisumin voimassaolon päättymistä, sanotun kuitenkin rajoittamatta mahdollisuutta myöntää alueellisesti rajoitettu viisumi humanitaarisista syistä:** Venäjän tämänhetkinen tilanne saattaa lisätä sen todennäköisyyttä, että hakijat suunnittelevat ylittävänsä EU:ssa sallitun oleskeluajan. Jos aikomuksesta poistua jäsenvaltioiden alueelta on epäselvyyttä, viisumi olisi evättävä, ellei asianomainen jäsenvaltio pidä viisumin myöntämistä tarpeellisenä (esim. humanitaarisista syistä). Tällöin on viisumisäännösten 25 artiklan mukaisesti myönnettävä alueellisesti rajoitettu viisumi.
- iv. **Sen arvioiminen, onko hakijalla riittävät varat toimeentuloon:** odotettavissa on, että Venäjällä asuvat hakijat eivät enää voi EU:ssa matkustaessaan käyttää kansainvälisiä luotto- tai maksukortteja. Tämä asettaa kyseenalaiseksi sen, onko heillä toimeentuloon tarvittavat varat erityisesti silloin, kun varat ovat tileillä sellaisissa pankeissa tai muissa yhteisöissä, joihin sovelletaan EU:n rajoittavia toimenpiteitä. Tällaisissa tapauksissa ylläpito- ja/tai majoitussitoumusta koskeva selvitys voi olla viisumisäännösten 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti osoituksena toimeentuloon tarvittavien varojen olemassaolosta.
- v. **Viisumihakemusta arvioidessaan** konsulaattien olisi otettava huomioon, ovatko hakijat lähellä henkilöitä tai yhteisöjä, joihin sovelletaan EU:n rajoittavia toimenpiteitä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta. Tässä yhteydessä voitaisiin arvioida, olisiko viisumi evättävä viisumisäännösten 32 artiklan 1 kohdan a alakohdan vi alakohdan perusteella. Epäselvissä tapauksissa EU:n pakotekartassa¹² on ohjeistusta EU:n rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden ja yhteisöjen kattavasta luettelosta.

¹²

<https://www.sanctionsmap.eu>

23. Jäsenvaltioita kannustetaan vaihtamaan tietoja paikallisen Schengen-yhteistyön puitteissa, jotta varmistetaan mahdollisimman pitkälti ja viisumisäännösten 48 artiklan 1 kohdan mukaisesti yhdenmukainen lähestymistapa Venäjällä jätettyjen viisumihakemusten käsittelyyn. Huomiota pyydetään kiinnittämään viisumikäsikirjan II¹³ osaan II sisältyviin ohjeisiin, jotka koskevat erityisesti paikallisen Schengen-yhteistyön roolia tarjolla olevien matkasairausvakuutus tuotteiden arvioinnissa.
24. Jos konsulaatit päättävät myöntää viisumeja Venäjän federaation kansalaisille, tämän viisumin olisi periaatteessa oltava yhtenäinen viisumi, joka on voimassa kaikissa Schengen-valtioissa. Alueellisesti rajoitettuja viisumeja olisi myönnettävä ainoastaan viisumisäännösten 25 artiklan 1 ja 3 kohdassa luetelluissa tilanteissa eli silloin, kun viisumi myönnetään siitä huolimatta, että maahantuloedellytykset eivät täyty, huolimatta siitä, että toinen, ennalta kuultu jäsenvaltio vastustaa viisumin myöntämistä, kiireellisuuden vuoksi tilanteissa, joissa ennakko kuulemista ei voitu toteuttaa, jos hakija on jo käyttänyt viisumia 90 päivää minkä tahansa 180 päivän jakson aikana tai kun kaikki jäsenvaltiot eivät tunnusta hakijan matkustusasiakirjaa.
25. Edellä esitetyt viisumihakemuksen arviointia koskevat seikat **eivät rajoita niiden poikkeussäännöksiä sisältävien viisumisäännösten artiklojen soveltamista, jotka koskevat viisumin myöntämistä humanitaarisista syistä tai kansallisen edun tai kansainvälisten velvoitteiden vuoksi.** Näitä ovat esimerkiksi viisumisäännösten 16 artiklan 6 kohta (jonka mukaan viisumimaksuja voidaan yksittäistapauksissa alentaa tai ne voidaan jättää perimättä), 19 artiklan 4 kohta (jonka mukaan hakemus, joka ei täytä vaatimuksia, voidaan ottaa tutkittavaksi) ja 25 artiklan 1 kohta (jonka mukaan alueellisesti rajoitettu viisumi voidaan myöntää vaikka maahantuloedellytykset eivät täyty). Tämä on tärkeää esimerkiksi silloin, kun viisumihakemuksen tekijät ovat toisinajattelijoita, riippumattomia toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia tai kansalaisjärjestöjen, jotka eivät ole Venäjän federaation hallituksen valvonnassa, edustajia tai heidän läheisiä perheenjäseniään.

c) Venäjän federaation kansalaisten toistuva viisumien uudelleenarviointi EU:n rajoittavien toimenpiteiden mukaan

26. Käyttöön on otettu rajoittavia toimenpiteitä¹⁴, joiden mukaan Venäjän federaation kansalaisia on kielletty saapumasta jäsenvaltioiden alueelle tai kulkemasta sen kautta. Schengenin tietojärjestelmä (SIS) sisältää kuulutuksia tällaisista kansalaisista, joihin sovelletaan EU:n rajoittavia toimenpiteitä ja joita on kielletty saapumasta Schengen-alueelle tai oleskelemasta siellä. Jäsenvaltioiden olisi viisumisäännösten 34 artiklan 2 kohdan ja 21 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti kumottava edelleen voimassa olevat viisumit, jotka on myönnetty tällaisille kansalaisille ennen matkustuskiellon voimaantuloa, sillä niiden myöntämisen edellytykset eivät enää täyty. Kumottua viisumia koskevat tiedot on tallennettava

<https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=fi>

¹³ Komission täytäntöönpanopäätös C(2020) 1764, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2020, viisumihakemusten käsittelyn hallinnointia ja paikallista Schengen-yhteistyötä koskevasta käsikirjasta (viisumikäsikirja II) ja komission päätöksen K(2010) 3667 kumoamisesta.

¹⁴ Ks. erityisesti: Neuvoston päätös 2014/145/YUTP, annettu 17 päivänä maaliskuuta 2014, rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta (EUVL L 78, 17.3.2014, s. 16); neuvoston asetus (EU) N:o 269/2014, annettu 17 päivänä maaliskuuta 2014, Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä.

viisumitietojärjestelmään (VIS) VIS-asetuksen¹⁵ 13 artiklan mukaisesti. Viisuminhaltijalle olisi ilmoitettava kumoamisesta viisumisäännösten 34 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

d) Venäjän passien tunnustamatta jättämistä koskeva yhteinen lähestymistapa

27. Jäsenvaltioita muistutetaan, että komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto antoivat vuonna 2014 jäsenvaltioiden konsulaateille Ukrainassa ja Venäjän federaatiossa ohjeet¹⁶, jotka koskivat Krimin asukkaiden tekemien Schengen-viisumihakemusten jättämistä. Edellä mainituissa ohjeissa todetaan, että jäsenvaltioiden olisi jatkettava viisumihakemuksia koskevien sääntöjen soveltamista Krimin niemimaan laittoman liittämisen jälkeen.¹⁷ Lisäksi komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto laativat vuonna 2019 jäsenvaltioille ja Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden konsulaateille Venäjän federaatiossa ja Ukrainassa ohjeet¹⁸ siitä, miten käsitellä Ukrainan Donetskin ja Luhanskin alueiden sellaisten asukkaiden jättämiä viisumihakemuksia, joilla on 24. huhtikuuta 2019 jälkeen myönnetty Venäjän tavallinen kansainvälinen passi.
28. On erittäin tärkeää luoda yhteinen lähestymistapa siihen, että Ukrainan hallituksen hallintaan kuulumattomien Donetskin ja Luhanskin alueiden asukkaille myönnettyjä Venäjän kansainvälisiä passeja ei tunnusteta, sekä viisumihakemusten käsittelyyn.¹⁹
29. Vaikka matkustusasiakirjojen tunnustaminen kuuluu jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan, kaikista jäsenvaltioiden tekemistä tunnustamatta jättämistä koskevista päätöksistä on ilmoitettava komissiolle päätöksen N:o 1105/2011²⁰ mukaisesti. Matkustusasiakirjojen luettelo julkaistaan, ja komissio päivittää sitä säännöllisesti.

e) Voimassa olevat kahdenväliset viisumivapautta koskevat sopimukset Venäjän federaation kanssa

30. Viisumiasetuksessa²¹ vahvistetaan yhteinen luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi EU:n ulkorajoja ylittäessään, ja niistä maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske. Nämä luettelot esitetään viisumiasetuksen liitteissä.
31. Lisäksi viisumiasetuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että ”Jäsenvaltio voi säätää poikkeuksia [...] viisumipakosta [...] seuraavien henkilöiden osalta: a) diplomaattipassien, virkapassien/virkamatkapassien tai erityisspassien haltijat”. Asetuksen 12 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava 6 artiklan nojalla toteuttamistaan toimenpiteistä, ja komissio julkaisee nämä toimenpiteet.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1133, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, asetusten (EU) N:o 603/2013, (EU) 2016/794, (EU) 2018/1862, (EU) 2019/816 ja (EU) 2019/818 muuttamisesta viisumitietojärjestelmän tarkoituksia varten tapahtuvan muihin EU:n tietojärjestelmiin pääsyn edellytysten vahvistamisen osalta (EUVL L 248, 13.7.2021, s. 1–10).

¹⁶ Viite Ares(2018)4486914 – 31.8.2018.

¹⁷ Eurooppa-neuvosto, valtion- tai hallitusten päämiesten julkilausuma Ukrainasta, 6. maaliskuuta 2014; neuvoston päätelmät Ukrainasta, 23. kesäkuuta 2014 (<https://www.consilium.europa.eu/media/28028/143341.pdf>).

¹⁸ Viite Ares(2019)6078814 – 1.10.2019.

¹⁹ Eurooppa-neuvoston päätelmät (20. kesäkuuta 2019); EUCO 9/19 ja ulkoasiainedustajan Euroopan unionin puolesta antama julkilausuma Venäjän federaation päätöksistä, jotka heikentävät entisestään Ukrainan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta (22. helmikuuta 2022).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1105/2011/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, ulkorajojen ylittämiseen oikeuttavia matkustusasiakirjoja, joihin voidaan liittää viisumi, koskevasta luettelosta ja tämän luettelon vahvistamista varten luotavasta järjestelmästä (EUVL L 287, 4.11.2011, s. 9–12).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39–58).

32. Jotta sopimuksen soveltamisen osittaista keskeyttämistä koskeva neuvoston päätös olisi vaikutusvoimainen, jäsenvaltioiden olisi keskeytettävä myös Venäjän federaation kanssa tehdyt kahdenväliset viisumivapautta koskevat sopimukset, joissa määrätään Venäjän federaation virka- ja erityispassin haltijoiden viisumivapaudesta.
33. Jäsenvaltioiden on varmistettava EU:n rajoittavien toimenpiteiden soveltaminen ja vaikuttavuus silloinkin, kun Venäjän federaation kanssa on voimassa kahdenvälisiä viisumivapaus sopimuksia.

V. Täytäntöönpano ja yleisölle suunnattu tiedotus

34. Näiden toimintaohjeiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita käsittelemään kaikki Venäjän federaation kansalaisten jättämät hakemukset, joita sopimuksen soveltamisen osittainen keskeyttäminen koskee, riippumatta näiden kansalaisten asuinpaikasta.
35. Jäsenvaltioiden keskusviranomaisten olisi jaettava nämä ohjeet kaikille konsuliedustustoilleen eri puolilla maailmaa.
36. Jäsenvaltiot ovat edelleen vastuussa sopimuksen soveltamisen osittaista keskeyttämistä koskevasta yleisölle suunnatusta tiedotuksesta, ks. viisumisäännösten 47 artiklan 1 kohta.

VI. Paikallisen Schengen-yhteistyön seuranta

37. Jäsenvaltioiden olisi vaihdettava säännöllisesti viisumisäännösten 48 artiklan 1 kohdan mukaisesti paikallisen Schengen-yhteistyön puitteissa EU:n edustuston koordinoimana tietoja näiden ohjeiden täytäntöönpanosta ja seurattava tarvittaessa viisumihelpotussopimuksen osittaisesta keskeyttämisestä johtuvien muutosten asianmukaista soveltamista. Näiden ohjeiden täytäntöönpanoa käsittelevien kokousten raportit olisi toimitettava viisumisäännösten 48 artiklan 5 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden keskusviisumiviranomaisille sekä komissiolle.